

Belgian Waste-to-Energy vrees dumpingpraktijken afval

An Depauw, BW2E

"Belgian Waste-to-Energy" verenigt Belgische installaties voor energetische valorisatie door verbranding afval

Op 25 juni 2009 werd de feitelijke vereniging "Belgian Waste-to-Energy" (BW2E) opgericht, een platform dat alle Vlaamse (10), Waalse (4) en Brusselse (1) eigenaars van waste-to-energy installaties voor huishoudelijk én vergelijkbaar bedrijfsafval verenigt.

Voor deze sector bestond immers geen apart officieel overlegorgaan op Belgisch niveau., nochtans zijn er veel gemeenschappelijke belangen. De noodzaak om te voldoen aan Europese wetgeving rond afvalverwerking is er één van. Hoewel de 3 regio's elk hun eigen aanpak hanteren in het opzetten en exploiteren van de installaties voor energetische valorisatie van afval, delen ze ook veel bezorgdheden. De uitwisseling van informatie onder één Belgische koepel brengen, is een grote troef. Het is immers duidelijk dat het Europese beleidsniveau inzake milieuwetgeving steeds meer op het voorplan treedt. En aangezien België in de Europese context als gesprekspartner wordt beschouwd en niet de individuele regio's, is een nauwer contact tussen de WtE-installaties over de gewesten heen belangrijk.

De Belgische waste-to-energy installaties zijn stuk voor stuk performante installaties die voldoen aan de zeer strenge regionale, nationale en Europese wetgeving. De leden van BW2E verwerkten in 2009 2,46 miljoen ton afval. Er werd meer dan 1,1 miljoen MWh elektriciteit geproduceerd, voldoende voor eigen intern gebruik (20%) én om 250 000 gezinnen jaarlijks van elektriciteit te voorzien. Daarnaast werd ook nog warmte geproduceerd voor eigen gebruik (50 %) en meer dan 510 000 MWh werd aangewend voor diverse warmte-toepassingen in een industriële context.

Het directiecomité bestaat uit 1 vertegenwoordiger van het Brussels Hoofdstedelijk Gewest, 2 vertegenwoordigers van Wallonië en 2 vertegenwoordigers van Vlaanderen. Het voorzitterschap wisselt jaarlijks. Momenteel is Geert Maes voorzitter van BW2E.

Directiecomité BW2E met van links naar rechts Luc Joine (Intradel), Geert Maes (Indaver), Vincent Jumeau (Net Brussel), Laurent Dupont (Ipalle) en Johan Bonnier (Interafval/Imog).

Formule om energetische efficiëntie van WtE-installaties te berekenen.

Met de nieuwe Europese Richtlijn betreffende afvalstoffen (Kaderrichtlijn Afval, 2008/98/EG) wil Europa een onderscheid maken tussen verbrandingsinstallaties met een hoge energetische efficiëntie en installaties met een lagere efficiëntie. Installaties die via de onderstaande formule een energetische efficiëntie hebben van minstens 0.60 (0.65 voor nieuwe installaties), kunnen de status van nuttige toepassing bekomen (R1) :

$$\frac{E_p - (E_f + E_i)}{0.97 * (E_w + E_f)}$$

met

- E_p = de hoeveelheid energie die jaarlijks als warmte of elektriciteit wordt geproduceerd
- E_f = de jaarlijkse energie-input in het systeem afkomstig van brandstoffen die voor de productie van stoom worden gebruikt
- E_w = de hoeveelheid energie in de jaarlijks verwerkte hoeveelheid afvalstoffen
- E_i = de hoeveelheid energie die jaarlijks wordt geïmporteerd, E_w en E_f niet meegerekend
- 0.97 = correctiefactor om rekening te houden met energieverliezen via bodemas en straling

BW2E steunt de geest van deze formule omdat zij een grotere energierecuperatie bij WtE-installaties nastreeft. Ondertussen is echter al duidelijk gebleken dat deze formule op verschillende manieren geïnterpreteerd kan worden wat tot sterk uiteenlopende resultaten leidt. BW2E pleit sterk voor een zelfde interpretatie in alle Europese lidstaten. Aangezien de R1-status van een installatie aangewend kan worden om afvalstromen te importeren, is het heel belangrijk dat er een level playing field geldt voor het toekennen van deze status.

BW2E werkte een interpretatie uit van de verschillende factoren in de formule (meer info op www.bw2e.be). Volgens deze interpretatie heeft 67 % van de Belgische installaties een voldoende hoog energetisch rendement om de status van nuttige toepassing (R1) te krijgen.

Jacht op afval lijkt Belgisch afvalbeleid in het gedrag te brengen

Met het in werking treden van de Kaderrichtlijn Afval eind 2010, met de huidige overcapaciteit in een aantal buurlanden en de extreem lage verwerkingstarieven die daar gehanteerd worden, staan de Belgische WtE-installaties heel wat uitdagingen te wachten.

De R1-status opent immers een aantal poorten voor import en export van niet-recycleerbaar restafval.

Hoewel de Kaderrichtlijn afval pas vanaf 12 december 2010 in werking treedt en de Europese commissie nog volop bezig is met het uitwerken van een guideline, kiezen een aantal lidstaten reeds voor het vervroegd invoeren van de R1-status voor verbrandingsinstallaties van vast stedelijk afval. Zo kende Nederland eind maart 2010 aan een aantal installaties de R1-status toe. Uiteraard werkt dit geen gelijk speelveld in de hand en BW2E vraagt dan ook aan de bevoegde autoriteiten om deze status niet te erkennen. De Europese Verordening betreffende de overbrenging van afvalstoffen (1013/2006) maakt dit mogelijk door te stellen dat als de bevoegde autoriteiten van verzending en ontvangst het niet eens zijn over de indeling van de afvalstoffenverwerking, de bepalingen inzake verwijdering (D10) toegepast worden.

In Nederland en bepaalde regio's van Duitsland (Nordrhein-Westfalen) is er momenteel overcapaciteit. Om deze installaties op vollast te laten draaien, worden momenteel dumpingtarieven gehanteerd om buitenlands (Belgisch) afval aan te trekken. In Duitsland betalen de gemeenten-vennoten veelal een hogere prijs voor de verwerking van hun afval waardoor de vaste kosten van de installatie volledig gedekt zijn. De exploitanten kun-

nen dan de overblijvende capaciteit vermarkten door enkel de variabele kosten door te rekenen. Dit zorgt voor een verstoorde afvalverbrandingsmarkt en brengt een heuse 'jacht' op restafval op gang.

Regionale overheden kunnen alsnog controle behouden over deel van afvalstromen

De Belgische WtE-installaties vrezen de liberalisering van de afvalmarkt niet, op voorwaarde dat dit op een correcte wijze en via eerlijke concurrentie verloopt. Dit is echter vandaag niet het geval. BW2E pleit er dan ook voor dat de bevoegde autoriteiten die elementen die de Europese wetgeving voorziet om de sturing van een deel afvalstromen te behouden ten volle zouden benutten.

Zo stelt de Europese Verordening 1013/2006 duidelijk dat overbrenging van 'gemengd stedelijk afval' (eural code 20 03 01) onder de bepalingen van een D10-status dient te gebeuren, ook als de verwerking in een R1-installatie plaatsvindt. Dit houdt in dat o.a. de principes van zelfvoorziening en nabijheid, zoals nagestreefd in het Vlaamse afvalbeleid, kunnen ingeroepen worden om de export van dit afval tegen te houden.

Bovendien stelt de Kaderrichtlijn Afval dat 'gemengd stedelijk afval', zelfs wanneer het een afvalverwerkingsoperatie heeft ondergaan die de eigenschappen van het afval niet wezenlijk verandert, 'gemengd stedelijk' afval blijft.

Nemen we ter illustratie een yoghurtpotje. Indien correct gesorteerd, komt dit in de huisvuilzak terecht en valt het onder 'gemengd stedelijk afval'. Wegens het principe van zelfvoorziening, kan dit perfect in een Vlaamse WtE-installatie verwerkt worden. Komt dit yoghurtpotje echter foutief in de PMD-zak terecht dan zal het in een sorteerinstallatie bij het residu terecht komen. Dit residu kan vlot de grens over. Terwijl het yoghurtpotje geen wezenlijke verandering heeft ondergaan. Het is nog steeds hetzelfde yoghurtpotje. Met andere woorden, de logica van het afvalbeleid is dus ver te zoeken.

Het is van groot belang om de definitie van 'gemengd stedelijk afval' voldoende ruim te zien opdat ook het vergelijkbaar bedrijfsafval, het grof huisvuil, ... onder deze term vallen en de principes van nabijheid en zelfvoorziening hiervoor geldig blijven.

Tot slot ...

Vanuit BW2E wensen we te benadrukken dat we het afvalbeleid zoals het de voorbije jaren is gevoerd, met de ladder van Lansink als een belangrijk onderdeel, blijven ondersteunen. We vrezen dan ook dat bovenver-

melde praktijken kunnen leiden tot minder preventie en in ieder geval tot minder recyclage.

Zolang het risico bestaat dat buitenlandse verwerkers in België dumpingtarieven hanteren, dringt BW2E er bij de regionale overheden op aan gebruik te maken van de middelen die de Europese wetgeving biedt om een aantal afvalstromen te blijven controleren.

BW2E laat ook onderzoeken welke juridische mogelijkheden het ter beschikking heeft om deze afvaljacht aan dumpingtarieven aan te vechten.

Voor meer info:
www.bw2e.be of info@bw2e.be

